

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

14 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Marcin Krajewski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 grudnia 2023 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 15 października 2021 r., V AGa 14/21,
w sprawie z powództwa D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
przeciwko F. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.
o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

**2. zasądza od F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.
na rzecz D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. 2700
(dwa tysiące siedemset) złotych kosztów postępowania
kasacyjnego.**

(R.N.)

UZASADNIENIE

1. „D.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. (dalej: spółka „D.”)
domagała się zasądzenia od F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (dalej:

spółka „F.”) 44 339,40 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 4 lipca 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania w związku z nieprawidłowym wykonaniem umowy przewozu produktów powódki w czerwcu 2017 r. w postaci wydania towaru przez przewoźnika odbiorcy przed potwierdzeniem przez nadawcę przesyłki, że otrzymał płatność od odbiorcy.

Natomiast w pozwie wzajemnym spółka „F.” domagała się od spółki „D.” zapłaty frachtu za wykonaną usługę przewozu.

2. Wyrokiem z 3 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził od spółki „F.” na rzecz spółki „D.” 37 802,50 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 lipca 2017 r. do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo główne w pozostałym zakresie i powództwo wzajemne w całości.

3. Wyrokiem z 15 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanej i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, z których dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej istotne są następujące:

Pracownik spółki „D.” skontaktował się z pracownikiem spółki „F.” celem ustalenia warunków przewozu przez spółkę „F.” towarów spółki „D.” do L. Ostatecznie pracownik spółki „D.” w wiadomości mejlowej potwierdził zlecenie na transport 22 palet konserw z magazynu w Z. do odbiorcy w L., z odbiorem ze Z. 12 czerwca 2017 r. i dostawą do L. 15 czerwca 2017 r. z następującym zastrzeżeniem: „Rozładunek towaru u klienta po informacji z D., że wpłata została dokonana”. Pracownik spółki „D.” wypełnił też formularz zlecenia transportowego za pośrednictwem specjalnej platformy internetowej, co było wymogiem spółki „F.”, aby zlecenie zostało w ogóle skutecznie złożone i przyjęte. W formularzu zlecenia transportowego nie było jednak technicznej możliwości zawarcia zastrzeżenia, że towar ma być wydany odbiorcy tylko po informacji od spółki „D.”, iż wpłata za towar została dokonana. Składając zlecenie za pośrednictwem platformy internetowej, pracownik spółki „D.” musiał zaakceptować „Ogólne Warunki Świadczenia Usług Przewozowych przez F. Sp. z o.o.” (dalej: „OWU”).

Pracownik spółki „F.” potwierdził w wiadomości mejlowej przyjęcie zlecenia, zastrzegając, że w przypadku, w którym towar nie zostanie zdany u odbiorcy z

powodu braku płatności, przewoźnik obciąży spółkę „D.” kosztami transportu powrotnego do Z..

Podwykonawca spółki „F.” odebrał towar spółki „D.” z magazynu w Z. 12 czerwca 2017 r. W liście przewozowym w rubryce nr [...] (instrukcja nadawcy) zawarto wzmiankę „[...]”. List przewozowy w magazynie w Z. przy odbiorze towaru został wydany kierowcy przewoźnika. 15 czerwca 2017 r. towar został przez przewoźnika dostarczony do L. pod wskazany adres, rozładowany i wydany odbiorcy bez uzyskania informacji od spółki „D.”, czy nastąpiła zapłata za towar.

Spółka „D.” nie uzyskała zapłaty za towar. Wprawdzie odbiorca przesłał spółce „D.” dokument potwierdzenia zapłaty, jednak zapłata w rzeczywistości nie nastąpiła. Spółka „D.” złożyła na Policji zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oszustwa na jej szkodę.

Pracownik spółki „D.” zwrócił się do spółki „F.” o wyjaśnienie, dlaczego towar został wydany odbiorcy w L., pomimo braku potwierdzenia zapłaty. Pracownik spółki „F.” wyjaśnił, że brak informacji od spółki „D.” dotyczącej zapłaty za towar pozwolił jej mniemać, że kontrahent zapłacił i samochód może być rozładowany.

Przedmiotem przewozu zleconego przez spółkę „D.” był towar w postaci puszek z rybami o wartości 158 865 zł według całkowitego kosztu jego wytworzenia; o wartości 166 147,80 zł według cennika oraz o wartości 185 853,03 zł według ceny sprzedaży dla odbiorcy w Anglii. Spółka „D.” wystawiła fakturę obciążającą angielskiego odbiorcę za ten towar kwotą 44 339,40 euro.

4. Sąd Apelacyjny podkreślił, że w sprawie kluczowe było z jednej strony to, że strony wprowadziły do umowy dodatkowy warunek, którym było uzależnienie rozładunku towaru u odbiorcy od informacji powódki, że wpłata została dokonana, z drugiej strony zaś to, że rozładunek towaru został dokonany bez informacji od powódki o wpłacie. Sąd dostrzegł adekwatny związek przyczynowy między wydaniem towaru odbiorcy a szkodą w majątku powoda. Przewoźnik powinien dochować najwyższej staranności, tymczasem dopuścił się rażącego niedbalstwa; mimo przyjęcia na siebie obowiązku dokonania przewozu towaru z ewidentnym zastrzeżeniem klienta (powódki), wskazującym na brak zaufania powódki do odbiorcy, nie poczynił nic, aby warunek ten spełnić (w celu dopilnowania, aby towaru

nie rozładowano przed potwierdzeniem dokonania zapłaty). W konsekwencji, w ocenie Sądu Apelacyjnego nie znajdują zastosowania ograniczenia odpowiedzialności z art. 23 ust. 1 i 2 w zw. z art. 29 ust. 1 Konwencji CMR.

5. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana, zaskarżając go w zakresie dotyczącym powództwa głównego i orzeczenia o kosztach. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie: art. 65 § 2 w zw. z art. 72 § 1 i art. 66 w zw. z art. 353¹ oraz art. 97 k.c.; art. 361 § 1 k.c.; art. 471 w zw. z art. 474 k.c. i art. 430 k.c.; art. 23 ust. 1 i 2 w zw. z art. 29 ust. 1 Konwencji CMR – wszystkich przez błędne zastosowanie. Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego.

6. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka domagała się jej oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

7. Podstawowym zarzutem sformułowanym przez skarżącą jest zarzut naruszenia art. 65 § 2 w zw. z art. 72 § 1 k.c. i art. 66 w zw. z art. 353¹ k.c. oraz art. 97 k.c. przez przyjęcie, że § 3 ust. 4 OWU należy rozumieć w ten sposób, iż dotyczy odstępstw po zawarciu umowy przewozu, nie zaś samego zawierania umowy, a nadto że pracownik pozwanej był upoważniony do zawarcia z powódką odrębnej umowy w trybie odbiegającym od przewidzianego w OWU oraz że doszło do skutecznego zawarcia między stronami w ramach zawartej umowy przewozu – postanowienia dotyczącego tego, iż rozładunek ma zostać dokonany po potwierdzeniu zapłaty.

Stawiając ten zarzut pozwana w istocie próbuje podważyć ustalony w sprawie stan faktyczny, w szczególności w zakresie możliwości zawarcia przez pracownika pozwanej z powódką umowy przewozu oraz tego, że doszło do skutecznego, w ramach zawartej umowy przewozu, uzgodnienia szczególnych warunków rozładunku towaru. Tymczasem zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. jest to niedopuszczalne, ponieważ Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Jedynie marginalnie należy zatem wskazać za Sądami *meriti*, że w swoich zeznaniach A. M.

przyznała, iż w zakresie obowiązków ma możliwość negocjowania umów i jest osobą kontaktową dla klientów (k. 334). Umocowania do zawarcia umowy po stronie wymienionego pracownika spółki „F.” Sądy *meriti* nie upatrywały natomiast w art. 97 k.c., który w niniejszej sprawie nie znajdował zastosowania.

W pozostałym zakresie skarżąca odwołuje się do § 3 ust. 4 OWU, który stanowi, że przewoźnik nie jest związany treścią ustnych lub pisemnych wskazówek nadawcy niezgodnych z treścią umowy przewozu, OWU lub powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Na ewentualne odstępstwo od treści OWU wymagana jest zgoda przewoźnika wyrażona na piśmie pod rygorem nieważności. Sądy *meriti* słusznie uznały, że przywołane postanowienia OWU dotyczą kwestii wskazówek i odstępstw pojawiających się już po zawarciu umowy przewozu, a więc w trakcie jej wykonywania (mowa tu o ustnych lub pisemnych wskazówkach nadawcy niezgodnych z „treścią umowy przewozu”, a więc wynikających z treści umowy, która została już zawarta). Oczywiście jest przy tym, że nie było przeszkód, aby strony umowy – przy jej zawieraniu – uzgodniły postanowienia dodatkowe względem elektronicznego formularza zamówienia. Nadawanie, jak czyni to skarżąca, uzgodnieniu umownemu rozładunku towaru po potwierdzeniu zapłaty charakteru postanowienia dodatkowego, uzgodnionego już w okresie wykonywania umowy, pozostaje w sprzeczności z ustaleniami faktycznymi, na których oparte jest zaskarżone orzeczenie i z tego względu nie może odnieść skutku prawnego.

Nie sposób również dostrzec zarzucanych zaskarżonemu orzeczeniu wadliwości wykładni treści umowy, zwłaszcza zaś naruszenia art. 65 § 2 i art. 72 § 1 k.c. Sąd Apelacyjny słusznie uznał, że strony uzgodniły klauzulę dodatkową dotyczącą rozładunku towaru u odbiorcy pod warunkiem potwierdzenia uiszczenia zapłaty za towar (oraz obowiązek uiszczenia zapłaty za transport powrotny do Polski, gdyby takiego potwierdzenia nie było), co stanowiło wynik prowadzonych przed zawarciem umowy negocjacji. Skarżąca nie wyjaśnia, w jaki sposób taka interpretacja umowy miałyby naruszać zgodny zamiar stron czy też cel umowy, zwłaszcza że zostało niewątpliwie ustalone, iż celem i zamiarem powódki było zabezpieczenie towaru przed ewentualnym oszustwem ze strony kontrahenta, z którym dotychczas powódka nie współpracowała. Natomiast celem pozwanej było

zabezpieczenie się na wypadek, gdyby rzeczywiście nie doszło do rozładunku towaru w L.. Cele obu stron zostały wzajemnie ujawnione kontrahentom.

Tym samym zarzut powyższy należy uznać za niezasadny.

8. Skarżąca zarzuca naruszenie art. 361 § 1 k.c., do czego miało dojść przez przyjęcie, że w realiach niniejszej sprawy istniał związek przyczynowy między działaniami pozwanej i zdarzeniem, jakim była utrata ładunku. W uzasadnieniu tego zarzutu skarżąca odwołuje się do tego, że powodowa spółka wystawiła fakturę końcową potwierdzającą dokonanie sprzedaży puszek rybnych, co miałoby świadczyć o przekonaniu powódki, iż otrzymała zapłatę za towar.

Tak postawionemu zarzutowi w pewnym zakresie nie można odmówić słuszności, przede wszystkim dlatego, że ustalenia faktyczne sprawy, z których wynika, iż towar został wydany odbiorcy, wykluczają konstatację, że doszło do utraty ładunku. Na tym jednak zasadność tego zarzutu się kończy, albowiem niewątpliwie istnieje adekwatny związek przyczynowy między nienależytym wykonaniem umowy przez pozwanego (rozładowaniem towaru w L. mimo braku potwierdzenia zapłaty ceny) a szkodą w majątku powódki (w postaci nieuzyskania zapłaty od odbiorcy i braku możliwości sprzedania towaru innemu nabywcy). Wystawienie dokumentów fiskalnych pozostaje bez znaczenia dla zaistnienia tejże szkody i było obowiązkiem powódki wynikającym z przepisów podatkowych, niezależnie od tego, czy otrzymała ona zapłatę za towar.

Twierdzenie pozwanej, że gdyby powódka przekazała informację, to z pewnością byłaby to informacja o otrzymaniu zapłaty, stanowi jedynie bezpodstawną spekulację. Oczywiście, gdyby powódka, choćby mylnie przekonana o uiszczonej zapłacie, potwierdziła zlecenie rozładunku, sytuacja przedstawiałaby się inaczej; tak jednak się nie stało, a pozwana, nie uzyskawszy potwierdzenia od strony powodowej, dokonała rozładunku towaru. Pozwala to uznać prawidłowość rozumowania Sądu Apelacyjnego co do tego, że rozładunek towaru mimo braku uprzedniego potwierdzenia zapłaty stanowi zdarzenie, bez którego nie wystąpiłaby szkoda.

Co więcej, szkoda ta jest w tym układzie sytuacyjnym normalnym następstwem nieprawidłowego zachowania pozwanej, ponieważ to ostatnie

zwiększyło prawdopodobieństwo jej powstania. Nie sposób zatem podważyć kwalifikacji zaistnienia szkody w majątku powódki jako normalnego następstwa nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną; jest to bowiem następstwo, jakie tego rodzaju zdarzenie jest w stanie wywołać w zwyczajnym biegu rzeczy, a nie tylko na skutek szczególnego zbiegu okoliczności. Wydanie towaru bez sprawdzenia, czy została dokonana zapłata, w zwykłych okolicznościach zwiększa prawdopodobieństwo nieuzyskania stosownego ekwiwalentu. Nie było to następstwo niezwykle, nienormalne, niemieszczące się w granicach doświadczenia życiowego, nie był to skutek nadzwyczajnego zbiegu okoliczności, którego przeciętnie nie bierze się w rachubę.

9. Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 471 w zw. z art. 474 i 430 k.c., które miało nastąpić przez przyjęcie, że pozwana dopuściła się deliktu w stosunku do powódki, w szczególności że pracownica pozwanej wprowadziła powódkę w błąd. Tak postawiony zarzut opiera się na dwóch całkowicie błędnych założeniach.

Po pierwsze, skarżąca kwestionuje możliwość przypisania jej popełnienia deliktu na szkodę powódki. Tymczasem Sąd Apelacyjny nie wiązał odpowiedzialności pozwanej z deliktem, lecz z nienależytym wykonaniem zobowiązania i jako podstawę odpowiedzialności wskazał na powołany przez Sąd Okręgowy art. 17 Konwencji CMR, a nadto na art. 471 k.c.

Po drugie, Sąd Apelacyjny nie poczynił stanowczego ustalenia co do wprowadzenia powódki w błąd przez pracownicę pozwanej. Sąd ten stanowczo ustalił, że strony uzgodniły, jako jeden z warunków umownych, iż towar zostanie rozładowany dopiero po otrzymaniu potwierdzenia o uiszczonej zapłacie. Jedynie dodatkowo Sąd Apelacyjny wskazał, że gdyby przyjąć (do czego nie ma jednak podstaw), iż takie uzgodnienie nie mogło nastąpić, pracownica pozwanej powinna była zwrócić uwagę powódki na tę okoliczność, a brak tej aktywności mógłby zostać potraktowany jako wprowadzenie w błąd. Zarzut ten zatem nie przystaje do podstaw zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Skarżący nie wyjaśnił natomiast w czym upatruje naruszenia art. 471 k.c., co uniemożliwia ocenę tej części zarzutu.

10. Ostatni z zarzutów skargi kasacyjnej – naruszenia art. 23 ust. 1 i 2 w zw. z art. 29 ust. 1 Konwencji CMR – odnosi się do przyjęcia, że pozwana dopuściła się rażącego niedbalstwa w niniejszej sprawie, co uzasadnia odstąpienie od zasad określonych w Konwencji, a dotyczących ograniczenia odpowiedzialności przewoźnika co do zasady i co do kwoty.

Przed przystąpieniem do oceny tego zarzutu wskazać trzeba, że skarżący nie postawił zarzutu naruszenia art. 17 ust. 1 Konwencji CMR, zgodnie z którym przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Taką zaś podstawę prawną zasądzonego odszkodowania przyjął z pewnością Sąd Okręgowy (Sąd Apelacyjny zdaje się, że ją zaakceptował, choć równocześnie wspomniał o art. 471 k.c.), co nakazuje odnosić dalsze rozważania do przepisów Konwencji CMR (niezależnie od zastrzeżeń, które należałoby wobec tej podstawy postawić, o czym będzie jeszcze mowa). Skarżący kasacyjnie nie kwestionuje bowiem podstawy swojej ewentualnej odpowiedzialności wywiedzionej z art. 17 Konwencji CMR.

Sądy *meriti* prawidłowo uznały, że wydanie towaru odbiorcy pomimo nieuzyskania zapewnienia o uiszczeniu ceny, pomimo wyraźnego zastrzeżenia przeciwnego (co wynikać miało m.in. z niedostatecznej znajomości języka angielskiego przez kierowcę dokonującego przewozu), stanowiło przejaw rażącego niedbalstwa, a skoro tak, to ewentualne zastosowanie art. 29 Konwencji CMR było usprawiedliwione. „Rażące niedbalstwo” (*culpa lata*) zachodzi w przypadku przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad ostrożności czy też ogólnie prawidłowego zachowania się w danej sytuacji, oczywistego dla każdego rozsądnego człowieka; natomiast w przypadku, gdy wykonanie zobowiązania wymaga specjalnych wiadomości lub umiejętności dłużnika, za rażące niedbalstwo należy uznać także jego postępowanie poniżej minimalnego elementarnego poziomu tych wiadomości lub umiejętności. W realiach niniejszej sprawy przewoźnik nie dołożył wymaganej od niego w profesjonalnej działalności gospodarczej staranności w postaci dopilnowania, by kierowca dokonał rozładunku towaru jedynie po otrzymaniu potwierdzenia zapłaty za towar; oczywiste jest, że zapobieżeniu szkodzie służyć miało właśnie zachowanie prawidłowej sekwencji czasowej, a mianowicie

w pierwszej kolejności uzyskanie zapłaty, a w drugiej dopiero – wydanie towaru odbiorcy.

Reasumując zatem, stwierdzić należy, że w istocie żaden z zarzutów postawionych w skardze kasacyjnej nie okazał się zasadny, a skoro skarga kasacyjna nie ma uzasadnionych podstaw Sąd Najwyższy zobligowany jest do jej oddalenia (art. 398¹⁴ k.p.c.). Sąd Najwyższy nie rozpoznaje bowiem sprawy, lecz skargę kasacyjną.

11. Końcowo wskazać jednak trzeba, że podniesione przez Sąd Najwyższy wątpliwości co do podstawy prawnej zasądanego odszkodowania (art. 17 ust. 1 Konwencji CMR) z tytułu utraty towaru, motywowane tym, że wydanie towaru odbiorcy, choćby w okolicznościach opisanych w niniejszym postępowaniu, nie może być kwalifikowane jako utrata towaru, nie podważyłyby ostatecznej prawidłowości rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ Sąd Najwyższy oddał skargę kasacyjną również wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu (art. 398¹⁴ *in fine* k.p.c.).

Powołana Konwencja CMR zawiera normy szczególne, które wyłączają stosowanie do uregulowanych w niej kwestii prawa wewnętrznego oraz innych umów międzynarodowych. Zakres jej obowiązywania dotyczy wszystkich sporów, które wynikają z przewozów podlegających Konwencji, a regulacja ma charakter bezwzględny. Przykładowo Konwencja CMR wprowadza wyjątek od cywilnoprawnej zasady całkowitego zaspokojenia szkody, zastrzegając, że odszkodowanie nie może przekroczyć rynkowej wartości towaru i wprowadzając kwotowy limit jej wysokości (art. 23), z odstępstwami przewidzianymi w art. 29 tej Konwencji.

Nie można jednak nie zauważyć, że Konwencja CMR nie reguluje wszystkich przypadków odpowiedzialności przewoźnika za szkodę. Konwencja wskazuje, że odpowiada on za szkodę spowodowaną całkowitym lub częściowym zaginięciem towaru, uszkodzeniem towaru oraz opóźnieniem dostawy (rozdział IV Konwencji), a także za niewykonanie polecenia pobrania zaliczenia (art. 21), za niewpisanie do listu przewozowego tzw. klauzuli *paramount* (art. 7 ust. 3), za szkodę spowodowaną zagubieniem lub niewłaściwym użyciem dokumentów (art. 11 ust. 3) oraz za niewykonanie instrukcji osoby uprawnionej (art. 12 ust. 7). Żaden z tych przypadków

nie dotyczy więc odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem innych obowiązków wynikających z umowy. Tym samym poza regulacją konwencyjną pozostaje część roszczeń odszkodowawczych przeciwko przewoźnikowi, ale też roszczeń jemu przysługujących, np. o zapłatę przewoźnego, czyli o wykonanie umowy. To z kolei oznacza, że podstawy dla takich roszczeń należy poszukiwać w krajowym porządku prawnym (wyrok SN z 7 marca 2017 r., II CSK 242/16). Podobnie nie jest wykluczone subsydiarne stosowanie przepisów krajowego porządku prawnego, jeżeli niektóre aspekty odpowiedzialności przewoźnika nie są precyzyjnie uregulowane w Konwencji CMR (zob. wyroki SN: z 3 września 2003 r., II CKN 415/01, OSNC 2004, nr 10, poz. 163; z 7 marca 2017 r., II CSK 242/16; z 26 listopada 2019 r., IV CSK 415/18; z 8 października 2020 r., II CSK 773/18).

Uwagi te odniesione do realiów niniejszej sprawy pozwalają uznać, co zdaje się dostrzegł też Sąd Apelacyjny, że pozwana ponosi wobec powódki odpowiedzialność za nienależyte wykonanie części umowy przewozu odnoszącej się do powstrzymania się od wydania towaru przed uzyskaniem informacji o jego opłaceniu, przy czym podstawy tej odpowiedzialności poszukiwać należy w art. 471 w zw. z art. 474 k.c., a granic kwotowych w art. 361 k.c. Naruszenia tych przepisów skutecznie nie wykazano.

12. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ał]